

ELLA LAPAJNE · MAKS KERŠEVAN · SVIT ŠTURBEJ
JURIJ DREVENŠEK · GORAN NAVOJEC

Šartirijev ključ

GRADIVO ZA ŠOLE 7+

REŽIJA IN SCENARIJ VINCI VOGUE ANŽLOVAR

V KINU OD 24. OKTOBRA

BLADE PRODUCTION

RADIO
SLOVENIJA
KINODIPLOMA

OPUS
KINODIPLOMA

OPUS
KINODIPLOMA

MIU
FILMS

GPS

KARANTANNO
C.F.R.B.S.

KAZALO

I.	<u>O FILMU</u>	3
II.	<u>UVOD V FILMSKO PISMENOST</u>	4
III.	<u>NAVEZAVA NA ŠOLSKI KURIKULUM</u>	5
IV.	<u>POMEN DRUŽINE V ŠIRŠEM KONTEKSTU</u>	8
V.	<u>AVTORITETA – DINAMIKA MOČI</u>	11
VI.	<u>KONTRAST MED DIGITALNIM IN ANALOGNIM SVETOM</u>	14
VII.	<u>BREZDOMSTVO KOT SOCIALNI PROBLEM</u>	15
VIII.	<u>RAZLIKA MED MEDIJI – KNJIGA IN FILM</u>	16

I. O FILMU

Zgodba

V Piranu se križajo poti treh otrok iz različnih socialnih sredin – domačinke Mario, Roberta iz poletne kolonije in premožne Barbare, ki je na počitnicah z očetom in njegovo partnerko. Barbara prejme napačno poslano SMS sporočilo. Ta jih, skozi niz ugank in dogodivščin, povezanih s srednjeveškimi skrivnostmi Pirana, vodi do zaklada, ki ga iščeta tudi karikirana bandita Grandemare in Jofa. Otroci se med pustolovščino zbližajo, preskočijo tudi ljubezenske iskrice.

Beseda režiserja

"Zgodba Tartinijev ključ je Da Vincijeva šifra Dana Browna za otroke. To je bila moja prva misel, ko sem prebral knjigo pisatelja Romana Kukoviča Tartinijev ključ. Fascinantno pri zgodbi je, da se zaplet sicer začne prav preko telefona, a otroci odložijo elektronske naprave in se lova na "zaklad" lotijo analogno. Knjiga pokaže, da se da zabavati v avanturah tudi brez pametnih telefonov, navdušila pa me je še zaradi številnih podrobnosti iz zgodovine starodavnega primorskega mesta Piran. Iz knjižne osnove sem želel narediti film poln preobratov, suspenza, prijateljstva, prvih ljubezni in interakcije z občinstvom. Predstavljam si, da bodo gledalci ugibali rešitve ugank, ki se pojavljajo skozi film in si čestitali ob pravih odgovorih. Če mi je uspelo, bodo v filmu uživali tako otroci kot tudi odrasli, sporočila pa bodo razumeli vsi – prijateljske in ljubezenske zgodbe se lahko spletejo ne glede na socialni status, timsko delo je uspešnejše od individualnega, radovednost in raziskovanje pa sta gibalo napredka. Vsekakor so tu še "pravljичni" elementi, da dobro premaga zlo."

Ekipo ustvarjalcev

Avtor literarne predloge: Roman Kukovič
Scenarist in režiser: Vinci Vogue Anžlovar
Direktor fotografije: Mirko Pivčević
Skladatelj: Milko Lazar
Kostumografinja: Barbara Drmota
Oblikovalka maske: Anita Ferčak
Montažer: Vinci Vogue Anžlovar
Oblikovalec zvoka: Julij Zornik
Producent: Zoran Dževerdanović
Koproducent: Teo Rižnar

Koproducenti, sofinancerji in partnerji: Viba film, Slovenski filmski center, RTV Slovenija, Nuframe, LPS, Karantanija Cinemas

---

Učno gradivo pripravila: Karin Jurman Marn | **Fotografije:** Željko Stevanić

Spletna stran: www.tartinijevkljuc.si

Dogovori za šolske projekcije: nenok@kcs.si

II. UVOD V FILMSKO PISMENOST

Cilj:

- Učenci spoznajo osnovne filmske pojme in tehnične izraze, kot so scenarij, kamera, filmska glasba, montaža in režija. Razumejo, kako ti elementi sodelujejo pri ustvarjanju zgodbe in kakšno vlogo imajo pri vzpostavljanju vzdušja, oblikovanju likov ter izražanju tem.
- Učenci razvijajo sposobnost analize in kritičnega vrednotenja filmskega medija, kar jim omogoča poglobljeno razumevanje filmske umetnosti in razlikovanje med različnimi filmskimi tehnikami in pristopi.

Uvodna predstavitev filmskih pojmov:

- Učitelj začne z razlago osnovnih filmskih izrazov in pojmov, ki so ključni za razumevanje, kako filmi pripovedujejo zgodbe. Razlaga naj bo prilagojena starostni skupini učencev, z uporabo konkretnih primerov iz filmov, ki jih učenci že poznajo.

Glavni pojmi:

- **Scenarij:** Pisni načrt filma, ki vključuje dialoge, opise prizorišč, dogodkov in likov. Poudarek na tem, kako scenarij postavlja osnovo za celoten film.
- **Kamera:** Pomen uporabe kamere za snemanje prizorov, gibanja kamere (na primer premikanje kamere, zoom, vožnja kamere) in kotov snemanja (na primer ptičja perspektiva, žabja perspektiva, bližnji posnetek). Kamera vpliva na vzdušje, dinamiko in perspektivo zgodbe.
- **Filmska glasba:** Glasba, ki spremlja dogajanje v filmu, podpira čustveno vzdušje in lahko simbolizira določene teme ali občutke. Učenci naj opazujejo, kako glasba krepi napetost ali sproščenost v prizorih.
- **Montaža:** Proces združevanja posnetkov v celoto. Učitelj naj razloži, kako montaža vpliva na ritem pripovedi in kako povezovanje različnih prizorov oblikuje zgodbo.
- **Svetloba in barva:** Uporaba osvetlitve in barv za ustvarjanje razpoloženja, simbolike ali poudarjanje določenih delov prizora.
- **Zvok:** Poleg filmske glasbe se obravnavajo tudi zvoki, kot so šumi, zvočni efekti in tišina, ki imajo lahko pomemben vpliv na razpoloženje.

Uporaba pojmov v praksi – opazovanje med ogledom filma:

- Učitelj učencem razdeli **seznam pojmov**, ki so jih spoznali, in jih spodbuja, da jih med ogledom filma aktivno prepoznavajo. Vsak učenec ali skupina dobi nalogo, da se posebej osredotoči na en vidik filma (na primer kamera, filmska glasba, barve).

Razprava po ogledu filma:

- Po ogledu filma učitelj vodi razpravo, v kateri učenci predstavijo svoje ugotovitve o različnih filmskih tehnikah. Razprava se lahko začne s preprostim vprašanjem, kot je "Kako so različni elementi filma prispevali k vzdušju?" ali "Katere tehnike so bile najbolj učinkovite pri pripovedovanju zgodbe?"
- Učenci naj delijo primere iz filma, kjer so opazili uporabo določenih filmskih tehnik, in razložijo, kako so te tehnike vplivale na njihovo doživetje zgodbe.

Pomen za pripovedovanje zgodbe

- Učenci naj skozi celoten proces spoznajo, da filmske tehnike niso zgolj estetski elementi, ampak imajo ključno vlogo pri oblikovanju zgodbe, vzdušja in čustvenih reakcij gledalca. Z razumevanjem teh tehnik bodo lahko bolje vrednotili filme in razumeli, kako vizualna umetnost vpliva na njihovo doživljanje zgodb.

III. NAVEZAVA NA ŠOLSKI KURIKULUM

Spoznavanje družbe

Cilj:

- Poglobljena analiza glavnih likov in njihovih medsebojnih odnosov.
- Prepoznati dinamiko med vrstniki in kako ti odnosi vplivajo na razvoj likov.
- Razumeti, kako prijateljstvo lahko premosti različnosti in spodbuja osebno rast.

Analiza oseb

- Učenci izberejo enega izmed likov (na primer Barbaro, Rajmonda, Roberta, ali Jofo) in napišejo kratek opis njihovih lastnosti, vedenja ter odnosov z drugimi liki.

Vprašanja za analizo:

- **Kakšne lastnosti ima izbrani lik?**
Učenci naj opišejo osebnost lika. Barbara je denimo uporniška, vendar občutljiva, kar se kaže v njenem konfliktu z očetom, hkrati pa v iskanju svobode in prijateljstev.
- **Kako se lik razvija skozi film?**
Učenci lahko spremljajo razvoj lika skozi zgodbo. Ali se Barbara skozi film kaj nauči ali pa njeno vedenje ostaja enako? Se njen odnos z očetom izboljša ali poslabša?
- **Kakšni so odnosi med izbranim likom in drugimi?**
Učenci denimo analizirajo odnos med Barbaro in Rajmondom. Razmišljajo o tem, kako se konflikt med njima spreminja, in kakšno vlogo pri tem igra njihovo medsebojno razumevanje oziroma pomanjkanje le-tega.

Analiza odnosov med tremi prijatelji

- Učenci naj analizirajo odnos med glavnimi liki ter kako njihovo prijateljstvo vpliva na potek zgodbe. Ugotovijo naj, katere vrednote in značilnosti so ključne za njihovo prijateljstvo.

Vprašanja za razpravo:

- Kako se prijateljstvo med Barbaro, Robertom in Mariom razvija skozi film?
- Katere ovire se pojavijo v njihovem prijateljstvu, kako jih premagajo?
- Kako film prikazuje pomen zvestobe, zaupanja in podpore med prijatelji?

Glasbena umetnost

Cilji:

- Razviti razumevanje vloge glasbe v filmu, tako klasične kot filmske glasbe.

Aktivnosti:

- **Analiza filmske glasbe:** Učenci poslušajo in analizirajo glasbo iz filma, pri čemer ugotavljajo, kako glasba vpliva na razpoloženje, tempo in naracijo filma.
- **Spoznavanje klasične glasbe:** Učenci raziskujejo življenje in delo Giuseppeja Tartinija ter poslušajo njegovo glasbo. Lahko se osredotočijo na posamezne skladbe, ki so morda uporabljene v filmu.

Zgodovina

Cilji:

- Razviti razumevanje zgodovinskega razvoja obmorskih mest, zlasti Pirana, ter arhitekture Primorske.
- Spoznati vpliv različnih civilizacij na obmorska mesta in njihov zgodovinski razvoj.
- Spoznati pomen kulturne dediščine, zlasti Pirana, in vlogo Giuseppeja Tartinija.

Aktivnosti:

1. Zgodovina Pirana:

- **Časovni trak:** Učenci izdelajo časovni trak, ki prikazuje pomembne zgodovinske dogodke v razvoju Pirana. Vključijo vplive Beneške republike, Avstro-Ogrske, Italije in Jugoslavije.
- **Analiza običajev:** Učenci raziskujejo, kako so se skozi čas spreminjali civilizacijski običaji in tradicije v Piranu. Primerjajo preteklost in sedanost.

2. Arhitektura Primorske:

- **Spoznavanje primorske arhitekture:** Učenci se osredotočijo na arhitekturne značilnosti Pirana, kot so benečanski slog, ozke ulice, mestna obzidja, cerkve in trg Tartini.
- **Risanje:** Mlajši učenci lahko narišejo svojo interpretacijo arhitekture Pirana, starejši pa pripravijo analizo arhitekturnih stilov v mestu.

3. Kulturna dediščina Pirana:

- **Raziskovalna naloga:** Učenci raziskujejo znamenitosti Pirana, ki so prikazane v filmu. Vsaka skupina se osredotoči na eno izmed znamenitosti in jo predstavi, vključno z njeno zgodovinsko pomembnostjo.
- **Ekскурzija:** Organizirajte obisk Pirana, kjer si učenci lahko ogledajo lokacije iz filma in se poglobijo v lokalno zgodovino in arhitekturo.

Slovenski jezik

Cilji:

- Razviti jezikovno občutljivost in razumevanje različnih jezikovnih oblik.
- Analizirati uporabo narečij, tujk, žargona in slengizmov v dialogih filma.

Aktivnosti:

1. Analiza jezika:

- **Raziskovanje narečij:** Učenci identificirajo različna narečja, ki so uporabljena v filmu, in raziskujejo njihovo uporabo in pomen.
- **Tujke in žargon:** Učenci izluščijo tujke, žargon in slengizme iz dialogov ter jih poskušajo prevesti ali razložiti njihov pomen. Primerjajo te izraze z literarno slovenščino.

2. Kreativno pisanje:

- **Dialogi v narečju:** Učenci napišejo lastne dialoge v izbranem narečju ali žargonu, nato pa jih prevedejo v knjižno slovenščino.
- **Besednjak:** Učenci pripravijo slovarček izrazov, ki so jih identificirali v filmu, ter raziskujejo njihov izvor in pomen.

IV. POMEN DRUŽINE V ŠIRŠEM KONTEKSTU

Cilji:

- Razumeti kompleksnost družinskih odnosov in kako ti odnosi vplivajo na posameznike.
- Preučiti, kako se družinske vezi prepletajo z zgodbo in kaj film sporoča o družinskih vrednotah.

Pri analizi otrok v filmu skozi prizmo njihovih družinskih okoliščin in zakonskega stanu staršev naj učenci razmislijo o tem, kako ti dejavniki vplivajo na vedenje, čustva in odnose otrok. Različne družinske dinamike lahko pomembno vplivajo na to, kako otroci doživljajo svet okoli sebe, in kako se vključujejo v širšo družbo.

Aktivnosti:

- **Pomanjkanje starševske prisotnosti:** Učenci naj analizirajo, kako se pomanjkanje ali oddaljenost staršev odraža v vedenju otrok.
- **Prisotnost in vloga krušnih staršev:** Kako Barbara sprejema Rajmondovo partnerko Janino in kakšen odnos imata? Ali v družini obstajajo konflikti zaradi tega novega razmerja med Rajmondom in Janino?
- **Občutki zanemarjenosti ali neupoštevanja:** Učenci naj analizirajo, kako Robert doživlja situacije, kjer se morda počuti zanemarjenega ali neupoštevanega zaradi starševskih težav ali odsotnosti. Razmislijo naj, ali se otroci tudi sicer v takšnih situacijah začnejo obnašati uporniško, iščejo pozornost ali se umaknejo vase.
- **Iskanje podpore in povezanosti:** Učenci naj opazujejo, kako otroci, ki prihajajo iz različnih družinskih okolij, iščejo podporo in povezanost z vrstniki ali odraslimi zunaj družinskega kroga (primerjava med Mario in Barbaro). Preučijo naj, ali prijateljstva med otroki v filmu delujejo kot nadomestek za družinsko povezanost ali varnost.
- **Prilagodljivost in odpornost:** Učenci naj preučijo, ali so otroci iz določenih družinskih okoliščin bolj prilagodljivi in odporni kot drugi. Razmislijo naj, kako ti otroci premagujejo izzive, ki izhajajo iz njihove družinske situacije, in kako se to odraža v njihovem vedenju. Ugotovijo naj, ali obstajajo razlike v njihovem samozavedanju, odnosih z vrstniki ali reakcijah na stresne situacije.

Vprašanja za razpravo

- Kako družinske okoliščine vplivajo na vedenje in čustva otrok v filmu?
- Ali otroci iz različnih družinskih okolij kažejo različne stopnje samostojnosti in odgovornosti? Zakaj?
- Kako zakonski stan staršev (ločenost, samskost) vpliva na otrokovo razumevanje odnosov in družinske dinamike?
- Kako otroci v filmu iščejo podporo zunaj družinskega kroga? Kakšne oblike podpore so zanje najpomembnejše?
- Kako bi se otroci v filmu razvijali drugače, če bi bile njihove družinske okoliščine drugačne?

Barbara – hči Rajmonda

Barbara je eden izmed glavnih likov v filmu, njeno vedenje in čustvovanje pa močno vplivajo družinske okoliščine, zlasti odnos z očetom Rajmondom.

Družinske okoliščine:

- **Enostarševska družina:** Zdi se, da Barbara živi z očetom, kar nakazuje na to, da ima morda odsotno mamo ali da starša nista več skupaj. To vpliva na Barbarino čustveno stanje in na njen odnos do očeta.
- **Odnos z očetom:** Rajmond je glavni skrbnik Barbare, vendar njun odnos ni brez težav. Barbara pogosto izraža frustracijo in upor proti očetovim odločitvam, kar kaže na njeno nezadovoljstvo s trenutnimi okoliščinami.

Vpliv na Barbarino vedenje:

- **Uporništvu:** Barbara pogosto izraža svoje nezadovoljstvo z očetom, kar se odraža v uporniškem vedenju. Njeno vedenje je lahko posledica občutka, da ni slišana ali razumljena, kar je lahko povezano s pomanjkanjem matere ali nezadostno komunikacijo z očetom.
- **Iskanje avtonomije:** Barbara je v obdobju, ko si želi večje neodvisnosti, kar se kaže v njeni želji, da bi se udeleževala dogodkov s prijatelji, namesto da bi preživljala čas z očetom. Njeno vedenje lahko razumemo kot iskanje lastne identitete in potrebe po svobodi.
- **Dvojni občutki:** Barbara kljub svoji jezi in uporju očetu v določenih trenutkih izraža tudi ljubezen, kar nakazuje na zapletenost njunega odnosa. To nas vodi k razmišljanju, da Barbara morda želi očetovo pozornost in naklonjenost, vendar ne ve, kako to doseči.

Vprašanja za razpravo:

- Kako se Barbara počuti glede očetovih odločitev? Kako to vpliva na njuno komunikacijo?
- Ali Rajmond razume Barbaro in njene potrebe? Kako se to odraža v njegovih dejanjih?
- Kako se njun odnos razvija skozi film in kaj to pove o naravi družinskih vezi?

Robert – Fant iz kolonije

Robertov odnos z vzgojiteljico Julijo in njegovo vedenje sta močno povezana z njegovimi družinskimi okoliščinami, zlasti z njegovim očimom.

Družinske okoliščine:

- **Prisotnost očima:** Robert omeni, da je njegov očim pogosto strog in ga celo fizično kaznuje, kar močno vpliva na Robertovo samopodobo in vedenje. Zdi se, da Robert živi v družini, kjer je očim prevzel vlogo avtoritete, kar lahko povzroča konflikte in občutek nesprejetosti.

- **Vpliv vzgojiteljice:** Vzgojiteljica Julija zaseda podoben avtoritarni položaj kot Robertov oči, kar lahko povzroča dodatni stres in uporniško vedenje pri Robertu.

Vpliv na Robertovo vedenje:

- **Upor proti avtoriteti:** Robertova interakcija z Julijo kaže na njegov odpor proti avtoriteti, kar je verjetno povezano z njegovimi izkušnjami doma. Njegova želja po svobodi in nezmožnost sprejemanja strogih pravil se kažejo v njegovem vedenju v koloniji.
- **Izzivanje avtoritete:** Robert se skuša postaviti po robu Julijini strogosti, kar kaže na njegovo potrebo po uporabi proti podobnim avtoritativnim figuram, kot je njegov oči. S tem morda izraža tudi svojo frustracijo in željo po samostojnosti.
- **Občutek nepravilnosti:** Robert lahko čuti, da je nepravilno obravnavan, tako doma kot v koloniji, kar vodi v občutke jeze in upora. To se kaže v njegovih poskusih izogibanja pravilom in v njegovi komunikaciji z Julijo.
- **Iskanje priznanja:** Kljub svojemu uporabi si Robert morda želi priznanja in sprejetosti, kar se kaže v trenutkih, ko poskuša biti duhovit ali izzivalen. Njegovo vedenje lahko razumemo kot način, kako pritegniti pozornost in izzvati reakcijo avtoritete.

Vprašanja za razpravo:

- Kako zrel je Robert za svoja leta – bolj ali manj kot njegovi vrstniki? Zakaj misliš, da je tako?

Sirota Mario

Mario, ki prav tako nastopa v filmu, ima vlogo Barbarine prijateljice, vendar njene družinske okoliščine vplivajo na njeno vedenje in odnos z drugimi.

Družinske okoliščine:

- **Omejen nadzor:** Zdi se, da Mario živi s svojo nono (babico), kar nakazuje na odsotnost staršev ali na to, da starši ne morejo skrbeti zanjo. Mario pogosto omenja, da njena nona ne dovoli določenih stvari, kar lahko pomeni, da je njena vzgoja stroga ali zaščitniška.
- **Prilagodljivost:** Mario se zdi, da se prilagaja situaciji, saj je našla načine, kako preseči omejitve, ki jih postavlja njena nona. To lahko nakazuje na njeno iznajdljivost in samostojnost.

Vpliv na vedenje Mario:

- **Iskanje svobode:** Mario išče priložnosti za raziskovanje in doživljanje stvari zunaj omejitev, ki jih postavlja njena nona. To se kaže v njenem vedenju, ko govori o plezanju po strehah ali drugih dejavnostih, ki jih njena nona ne odobrava.
- **Družbena povezanost:** Mario si prizadeva biti vključena v skupnost in prijateljske odnose, kar lahko nakazuje na potrebo po povezanosti z vrstniki, ki jo morda ne doživlja doma.

- **Povezanost z vrstniki:** Mario kaže potrebo po povezanosti z vrstniki kot način za izpolnitev svojih čustvenih potreb. Njeni odnosi z Barbaro in Robertom ji omogočajo, da se izraža na način, ki ga morda ne more doma.

Vprašanja za razpravo:

- Kakšna čustva kaže Mario do Roberta? Se ta skozi film spremenijo?
- Komu je Mario bolj podobna v vedenju – Robertu ali Barbari? Utemelji.
- Na spletu preveri, kaj pomeni latinski rek »Nomen est omen«.

V. AVTORITETA – DINAMIKA MOČI

Grandemare in Jofa

- **Vprašanje avtoritete:** Učenci naj analizirajo, kako se avtoriteta med Jofom in Grandemare porazdeljuje. Grandemare očitno zaseda višjo pozicijo moči, medtem ko Jofa deluje bolj podrejeno. Učenci naj razmislijo, kako se to kaže v njihovih pogovorih in dejanjih.
- **Podrejenost Jofe:** Pozornost naj namenijo prizorom, kjer Jofa izpolnjuje ukaze Grandemare, tudi če se zdi, da ne razume popolnoma vsega, kar se dogaja. Naj ugotovijo, ali je Jofa zgolj izvrševalec ukazov ali pa morda v njem tli nekaj večje želje po samostojnosti in lastnem odločanju.

Komunikacijski vzorci

- **Slog komunikacije:** Učenci naj preučijo, kako Grandemare komunicira z Jofom. Ali je njegova komunikacija avtoritativna, hladna, morda celo pokroviteljska? Kako Jofa odgovarja na tak način komunikacije?
- **Jofina zvestoba:** Učenci naj analizirajo, kako Jofa izraža svojo zvestobo Grandemare. Je ta zvestoba posledica spoštovanja, strahu, navade ali nečesa drugega?
- **Dvojnost v komunikaciji:** Učenci naj opazijo trenutke, kjer Jofa deluje manj resno, kjer mogoče izraža humor ali nespornost, kar lahko nakazuje na določeno neenakost v njunem odnosu.

Čustveni odtenki

- **Jofini občutki:** Učenci naj preučijo, kako se Jofa počuti v svojem odnosu z Grandemare. Ali je v njem občutek strahu, frustracije, ponižanja ali pa morda tudi skritega občudovanja in spoštovanja?
- **Odnos mentor-učenec:** Učenci naj razmislijo, ali Jofa dojema Grandemare kot mentorja ali kot nekoga, ki ga preprosto nadzira. Ta razlika je ključna za razumevanje, kako globoko vpliva Grandemare na Jofino vedenje in odločitve.

Razvoj skozi film

- **Spreminjanje odnosa:** Učenci naj spremljajo, ali se odnos med Jofom in Grandemare spreminja skozi film. Ali Jofa razvija večjo avtonomijo ali se vedno bolj potaplja v podrejenost? Kako se to odraža v njenih interakcijah in morebitnih konfliktih?
- **Ključni prizori:** Učenci naj identificirajo ključne prizore, kjer pride do pomembnih premikov v njunem odnosu, in analizirajo, kaj te spremembe pomenijo za razvoj zgodbe in za oba lika.
- **Moralna dilema:** Učenci naj preučijo, ali Jofa kdaj pride v situacijo, kjer mora izbrati med zvestobo Grandemare in svojimi moralnimi prepričanji. Kakšne so posledice teh izbir?

Vprašanja za razpravo

- Kako Grandemare vpliva na Jofino obnašanje in odločitve?
- Ali se Jofa kdaj upre avtoriteti Grandemare? Če ja, zakaj? Če ne, zakaj mislite, da se ne?
- Kako bi se zgodba razvijala, če bi Jofa imel več samostojnosti in neodvisnosti od Grandemare?
- Ali Grandemare izkorišča Jofino zvestobo, ali pa ga morda tudi ceni? Kako se to kaže v njenih interakcijah?

Julija – Robert

Dinamika moči

- **Vloga avtoritete:** Učenci naj analizirajo, kako Julija, kot vzgojiteljica oziroma profesorica, uveljavlja svojo avtoriteto nad Robertom. Naj razmislijo o tem, kako Julija uporablja svojo moč in kakšen vpliv ima to na Roberta.
- **Podreditev in odpor:** Učenci naj opazujejo, kako se Robert odziva na Julijino avtoriteto. Ali se prilagaja njenim zahtevam, jih sprejema ali se jim upira? Kako ta odnos vpliva na Robertovo vedenje in odločitve?

Komunikacijski vzorci

- **Način komunikacije:** Učenci naj preučijo, kako Julija komunicira z Robertom. Ali je njen način komunikacije avtoritativen, strogi, morda celo ponižujoč? Kako Robert odgovarja na ta način komunikacije?
- **Izražanje nesoglasij:** Učenci naj analizirajo, kako Robert izraža svoje nesoglasje z Julijinimi pravili in pričakovanji. Ali poskuša z njo komunicirati odprto in iskreno ali se odloči za bolj uporniške oblike izražanja?
- **Razumevanje pravil:** Učenci naj preučijo, kako Julija postavlja in uveljavlja pravila, ter kako Robert doživlja in razume ta pravila. Ali se v njenih navodilih počuti omejenega ali zaščitenelega?

Čustveni vidiki

- **Robertova čustva:** Učenci naj razmislijo o tem, kako se Robert počuti v odnosu do Julije. Ali se počuti nerazumljenega, zatiranega, morda pa kdaj tudi zaščitenega? Kako se to kaže v njegovem vedenju in govorici telesa?
- **Julijina skrb in strogost:** Učenci naj preučijo, ali je Julijina strogost morda izraz skrbi za Roberta in druge otroke. Naj razmislijo o tem, ali je Julija res stroga iz potrebe po nadzoru ali pa ima njena strogost globlji razlog, kot je skrb za varnost in dobrobit otrok.
- **Emocionalni kontrasti:** Učenci naj opazijo trenutke, kjer Robert morda izraža humor, sarkazem ali uporništvo kot odziv na Julijino avtoriteto. Kako ti kontrasti v njenih interakcijah vplivajo na razumevanje njunega odnosa?

Razvoj skozi film

- **Spreminjanje odnosa:** Učenci naj spremljajo, ali se odnos med Julijo in Robertom spreminja skozi film. Ali Julija postane bolj razumevajoča? Ali Robert sprejme njeno avtoriteto ali se vedno bolj oddaljuje od nje?
- **Ključni prizori:** Učenci naj identificirajo ključne prizore, kjer pride do pomembnih sprememb v njunem odnosu, in analizirajo, kaj te spremembe pomenijo za oba lika in razvoj zgodbe.
- **Vloga v zapletu:** Učenci naj razmislijo o tem, kako odnos med Jofom in Grandemare prispeva k širšemu zapletu filma. Ali ta odnos pomaga razvozlati glavno skrivnost zgodbe, ali pa je morda katalizator za določene dogodke?

Vprašanja za razpravo

- Kako Julija uveljavlja svojo avtoriteto nad Robertom in kakšen je Robertov odziv?
- Ali se Robert kdaj upre Julijinim pravilom? Kako to vpliva na njun odnos?
- Ali Julija res skrbi za dobrobit otrok, ali je njeno vedenje zgolj izraz želje po nadzoru?
- Kako bi se odnos med Julijo in Robertom razvijal, če bi se Julija odločila za bolj sočuten pristop?
- Kaj odnos med Julijo in Robertom sporoča o širši temi avtoritete in upora v družbi?

VI. KONTRAST MED DIGITALNIM IN ANALOGNIM SVETOM

Cilji:

- Prepoznati razlike in podobnosti med digitalnim in analognim svetom ter kako vplivata na odnose med liki.
- Razumeti, kako tehnologija vpliva na komunikacijo in interakcije v sodobnem svetu.

Aktivnosti:

- **Razprava:** Učenci primerjajo, kako se v filmu uporabljajo digitalne in analogne tehnologije ter kako te vplivajo na življenje likov. Lahko razpravljajo o prednostih in slabostih obeh svetov.
- **Raziskovanje:** Učenci raziskujejo, kako se je tehnologija spremenila skozi čas in kako vpliva na komunikacijo, informacije in zabavo.

Projekti:

- Učenci pripravijo projekt, kjer primerjajo digitalne in analogne rešitve za vsakdanje probleme (npr. pisanje pisem v primerjavi s pošiljanjem e-pošte). Učenci naj analizirajo, kako liki uporabljajo digitalno in analogno tehnologijo ter kako to vpliva na njihove odnose. Primerjajo, kako bi se določeni dogodki odvili v preteklosti, brez sodobne tehnologije.
- Učenci za en teden opustijo uporabo digitalnih naprav in beležijo svoje izkušnje v analogni obliki (na primer pisanje dnevnika). Nato primerjajo svoje izkušnje s tistimi, ki so bili brez omejitev.
- Učenci naj pripravijo predstavitev, kjer primerjajo komunikacijo in odnose v digitalnem in analognem svetu. Uporabijo primere iz filma in iz lastnega življenja.

Vprašanja za razpravo:

- Kako digitalna tehnologija vpliva na odnose med liki v filmu?
- Katere situacije bi bile drugačne, če bi liki uporabljali samo analogne metode komunikacije?
- Kako film prikazuje prednosti in slabosti digitalnega sveta?

VII. BREZDOMSTVO KOT SOCIALNI PROBLEM

V filmu je brezdomec Ariel pomemben del zgodbe, saj predstavlja marginalizirano skupino, ki se sooča s socialno stigmo in izključevanjem iz družbe. Analiza položaja brezdomca v filmu omogoča učencem razumevanje socialnih problemov, predsodkov in izzivov, s katerimi se soočajo ti ljudje.

- **Socialna izključenost:** Učenci naj analizirajo, kako je brezdomec prikazan v filmu, in kako ga dojemajo drugi liki. Brezdomstvo je pogosto povezano z revščino, izgubo doma, družbeno izključenostjo in pomanjkanjem socialne podpore. Učenci naj razmislijo o tem, kako film prikazuje težave, s katerimi se brezdomci sicer soočajo.
- **Preživetvene strategije:** Učenci naj opazujejo, kako brezdomec v filmu išče načine za preživetje v težkih razmerah. Naj razmislijo o tem, kako se lik Ariela sooča z izzivi, kot so pomanjkanje doma, hrane in osnovnih sredstev za življenje.

Stigmatizacija brezdomcev

- **Družbeni predsodki:** Učenci naj analizirajo, kakšne predsodke in stereotipe imajo drugi liki v filmu o brezdomcih. Naj razmislijo o tem, kako se ti predsodki odražajo v načinu, kako so brezdomci obravnavani, in kakšne posledice ima to za njihovo življenje.
- **Vloga stigme:** Učenci naj preučijo, kako stigma, povezana z brezdomstvom, vpliva na možnosti teh ljudi za vključitev v družbo. Ali brezdomec v filmu doživlja diskriminacijo, izključitev ali ponižanje zaradi svojega socialnega položaja? Kako stigma vpliva na njihovo samopodobo in družbene odnose?
- **Odnosi med brezdomcem in drugimi liki:** Učenci naj analizirajo, kakšne odnose imajo brezdomci z drugimi liki v filmu. Ali so ti odnosi predvsem negativni in obremenjeni s predsodki, ali pa so morda prisotni tudi trenutki sočutja in solidarnosti?

Pomen družbene solidarnosti

- **Iskanje pomoči in podpore:** Učenci naj analizirajo, ali brezdomec v filmu prejme kakršnokoli podporo od drugih likov ali širše družbe. Ali obstajajo liki, ki se mu odločijo pomagati? Gre za pomoč, izkoriščanje ali sodelovanje?
- **Spremembe v dojetju brezdomstva:** Učenci naj razmislijo, ali film spodbuja gledalce k spremembi načina, kako dojemajo brezdomce. Ali film ponuja sporočilo o pomembnosti družbene solidarnosti in pomoči ranljivim skupinam?

Vprašanja za razpravo

- Kako film prikazuje življenje brezdomcev in s kakšnimi izzivi se soočajo?
- Kateri predsodki in stereotipi o brezdomcih so prikazani v filmu in kako ti vplivajo na njihove odnose z drugimi liki?
- Ali film prikazuje brezdomce kot večdimenzionalne like? Kako to vpliva na gledalčevo dojetje brezdomstva?

VIII. RAZLIKA MED MEDIJI – KNJIGA IN FILM

Analiziranje filma v primerjavi z literarno predlogo je bogat učni proces, ki učencem omogoča globoko razumevanje različnih načinov pripovedovanja zgodb in umetniškega izražanja.

Tukaj so napotki, kako lahko učenci primerjajo film in literarno predlogo ter razvijajo svoje analitične sposobnosti.

Uvodna analiza literarne predloge

- **Osnovna vsebina in struktura:** Učenci naj pred ogledom (lahko tudi po ogledu) preberejo literarno predlogo in razmislijo o osnovni zgodbi, strukturi, glavnih likih in ključnih dogodkih. Naj se osredotočijo na slog pisanja, uporabo jezika, opisovanje okolja in notranjih stanj likov.
- **Osnovni elementi filma:** Po ogledu filma naj učenci razmislijo o tem, kako so bili glavni elementi literarne predloge preneseni na film. Naj ocenijo scenarij, igro, režijo, uporabo glasbe in vizualne elemente.
- **Teme in vzdušje:** Učenci naj preučijo, kako film ohranja ali spreminja glavne teme in vzdušje literarne predloge. Ali film prinaša nova sporočila ali poudarja različne vidike zgodbe?

Primerjava pripovednih tehnik

- **Razlike med mediji:** Učenci naj analizirajo, kako se pripovedovanje razlikuje med literaturo in filmom. Naj razmislijo o tem, kako film uporablja vizualne in zvočne elemente za pripovedovanje zgodbe, v nasprotju z opisovanjem in dialogi v literarnem delu.
- **Uporaba naracije in perspektive:** Učenci naj primerjajo, kako je zgodba povedana v literarni predlogi in kako v filmu. Ali oba medija uporabljata enako pripovedno perspektivo (na primer prvoosebno ali tretjeosebno) ali pa so prisotne razlike? Kako te razlike vplivajo na dožemanje zgodbe?

Analiza likov

- **Razvoj likov:** Učenci naj primerjajo razvoj glavnih likov v literarni predlogi in filmu. Kako so liki predstavljeni v besedilu in kako so upodobljeni v filmu? Ali so liki v filmu enako kompleksni kot v literarni predlogi, ali so bile nekatere lastnosti poenostavljene ali spremenjene?
- **Upodobitev in igra:** Učenci naj razmislijo o tem, kako igralci upodabljajo literarne like in ali njihove interpretacije ustrezajo predstavam, ki so jih imeli med branjem knjige. Ali film dodaja nove dimenzije likom ali pa se osredotoča na druge vidike njihovih osebnosti?

Prilagoditve in spremembe

- **Izpuščene ali spremenjene scene:** Učenci naj preučijo, katere dele literarne predloge je film izpustil ali spremenil. Ali so te spremembe bistvene za zgodbo? Kako vplivajo na celotno pripoved in sporočilo filma?

- **Dodane scene ali elementi:** Učenci naj analizirajo, ali film dodaja nove prizore, like ali elemente, ki niso prisotni v literarni predlogi. Kako te dodatke vplivajo na razumevanje zgodbe in tem? Ali obogatijo zgodbo ali jo morda oddaljujejo od prvotnega sporočila?

Kritična ocena

- **Vpliv medijev na dojetanje zgodbe:** Učenci naj razmislijo o tem, kako medij (film ali literatura) vpliva na njihovo dojetanje zgodbe. Ali je film zgodbo okrepil, ji dodal nove dimenzije, ali pa je morda izgubila nekaj svoje globine v primerjavi z literarno predlogo?
- **Osebne preference:** Učenci naj izrazijo svoje osebno mnenje o tem, kateri medij je bolje predstavil zgodbo in zakaj. Ali so bolj uživali v branju knjige ali ogledu filma? Kaj je bilo po njihovem mnenju bolj učinkovito pri pripovedovanju zgodbe?

Vprašanja za razpravo

- Kateri elementi literarne predloge so bili v filmu najmočnejše izraženi? Kateri so bili zanemarjeni?
- Ali menite, da so bile spremembe, narejene v filmu, potrebne za pripovedovanje zgodbe? Zakaj ali zakaj ne?
- Kako so igralci vplivali na vašo interpretacijo likov v primerjavi s tem, kako ste si jih predstavljali med branjem knjige?
- Katere teme so bile bolj izrazite v literarni predlogi in katere v filmu? Kako to vpliva na vaše razumevanje zgodbe?
- Ali bi film brez poznavanja literarne predloge na vas naredil enak vtis? Zakaj ali zakaj ne?

